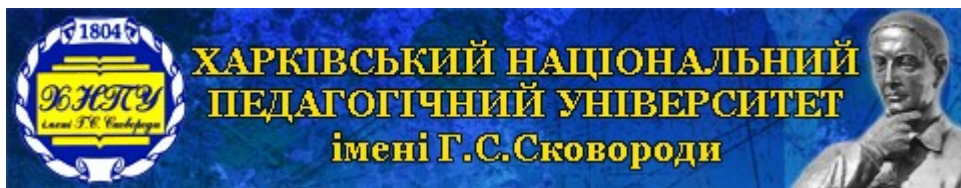

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Криворізький державний педагогічний університет
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 220-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТУ**

23 травня 2024 року

ХАРКІВ – 2024

ЗМІСТ

Агеєнко Я.К. ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ В КОНТЕКСТІ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ПАТРОНАТНОГО ВИХОВАННЯ.....	8
Аксакова П.А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ДІТЕЙ З ПРИЙОМНИХ СІМЕЙ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД.....	10
Бойко В.А., Кабусь Н.Д. ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА ВИПУСКНИКІВ ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДІВ.....	13
Бурмака А.В. ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ТЕЛЕБАЧЕННЯ.....	18
Бурмінова В.А., Котломанітова Г.О. ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МЕНЕДЖМЕНТІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	20
Вазуля К.С., Єсіна Н.О. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	25
Гарвасюк А.В., Костіна В.В. СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ІНВАЛІДНІСТЮ ДО УМОВ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	28
Гетьман А.Ю., Єсіна Н.О. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ГЕРІАТРИЧНОГО ЗАКЛАДУ.....	31
Гончарова А.О., Романова І.А. З ДОСВІДУ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	34
Горбик К.В., Кононенко Л.В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА / ПЕДАГОГА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	37
Демідова Х.О., Романова І.А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БІБЛІОТЕРАПІЇ В РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ.....	39

Бурмака А.В.

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*

ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ТЕЛЕБАЧЕННЯ

*Науковий керівник – докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*
В.В. Костіна

Соціальне виховання підлітків є одним із важливих завдань освіти, тому у соціальний педагог закладу загальної середньої освіти має створювати умови для формування соціально-значущих рис та якостей підлітків як основи для їхньої успішної соціалізації. Водночас у сучасному цифровому світі діти та молодь багато часу проводять у віртуальному просторі, в якому телебачення відіграє важливу роль у поширенні інформації та формуванні світогляду підлітків, що зумовлює необхідність пошуку ефективного технологічного забезпечення його діяльності з використанням засобів телебачення для соціального виховання підлітків.

Згідно з результатами дослідження В. Гнатова, початковим у роботі соціального педагога є діагностування «розвитку особистості дитини підліткового віку в контексті соціального середовища; особливостей впливу цього середовища на соціалізацію учня як з позитивної, так і негативної сторони їх прояву» [1, с. 2]. Науковець зазначає, що до засобів діагностики відносяться соціологічні та психологічні методики, а також це можуть бути: різного виду звіти, таблиці, особисті документи та медичні карти учнів тощо, що завжди є в наявності в освітній установі, а також метод соціальної біографії сім'ї, особистості, а також соціальна історія мікрорайону, діагностика соціального середовища тощо [1, с. 16]. На основі отриманих результатів діагностики, соціальний педагог починає формувати алгоритм дій щодо вирішення певних проблемних моментів та реалізує його під час роботи з особистістю дитини підліткового віку.

Як зазначає О. Шевчук, технології соціально-педагогічної діяльності - це «комплекс форм, методів та прийомів роботи з особистістю дитини, що реалізуються соціальними службами, окремими закладами соціального обслуговування, соціальними педагогами, задля створення оптимального процесу вирішення завдань соціально-педагогічної діяльності» [3, с. 2]. Науковець зазначає, що технології соціально-педагогічної діяльності містять такі компоненти: 1) педагогічні технології (сукупність систематичних методів планування, впровадження та оцінювання всіх етапів процесу навчання та виховання учнів, за допомогою використання людських і технічних ресурсів задля реалізації ефективності навчання); 2) соціальні технології (система

методів, прийомів та способів впливу, які використовуються для реалізації мети активного соціального розвитку особистості).

Соціальні технології також розглядають «як комплекс способів професійного впливу на соціальний об'єкт, задля його постійного удосконалення та забезпечення оптимізованого функціонування під час можливого висвітлення цієї системи впливу» [3, с. 5].

У змісті Положення про психологічну службу у системі освіти України (2018 р.) визначено, що серед зобов'язань соціального педагога закладу загальної середньої освіти є «вивчення та аналіз соціальних умов розвитку здобувачів освіти, мікроколективу (класу чи групи), шкільного, студентського колективу в цілому, молодіжних і дитячих громадських організацій», а також «використовувати науково обґрунтовані методи і технології професійної діяльності» [2, розділи 2,3].

Отже, технологію роботи соціального педагога закладу загальної середньої освіти будемо розглядати як певний алгоритм його дій у взаємодії та співпраці з різними суб'єктами або соціальними групами в попередньо визначених або спонтанних умовах, задля досягнення оптимального результату у здійсненні соціально-виховних впливів на підлітків з використанням засобів телебачення.

За допомогою використання засобів телебачення для соціального виховання підлітків соціальний педагог закладу загальної середньої освіти може допомагати підліткам орієнтуватися в сучасному медіапросторі, вибирати якісний контент і критично ставитися до інформації, яку вони отримують з телебачення. Завдяки правильному підходу соціальний педагог може сприяти формуванню у підлітків суспільних цінностей та соціально відповідальної поведінки.

На основі аналізу наукової літератури та практики соціального виховання підлітків засобами телебачення, а також проведеної під час констатувального етапу дослідження діагностики особистісного потенціалу учасників дослідження нами було розроблено та впровадженню технологію роботи соціального педагога з використанням циклу соціально-виховних впливів на підлітків та їхнє найближче оточення з елементами тренінгу з метою формування сімейних цінностей та вмінь конструктивної взаємодії з близькими. До програми занять з елементами тренінгу було включено інформаційні та інтерактивні методи та форми роботи: міні-лекції, перегляд відеоматеріалів (художніх та документальних фільмів, соціальної реклами, кіно, мультфільмів тощо) з наступним їх обговоренням; дискусії; мозкові штурми; тренінгові вправи; сюжетно-рольові ігри тощо.

Проведене під час контрольного етапу дослідження діагностування підлітків засвідчило позитивну динаміку зрушень у їхньому соціальному вихованні, що дало підстави стверджувати про ефективність розробленої технології роботи соціального педагога закладу загальної середньої освіти з використанням засобів телебачення як провідних чинників виховання підлітків.

Список використаних джерел:

1. Гнатів В. П. Діяльність соціального педагога в загальноосвітній школі. *Всеосвіта. Бібліотека методичних матеріалів*. URL: <https://vseosvita.ua/library/dialnist-socialnogo-pedagoga-v-zagalnoosvitnij-skoli-58920.html> (дата звернення: 29.04.2024).
2. Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад. Положення від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text> (дата звернення: 29.04.2024).
3. Шевчук О. Соціально-педагогічна технологія у діяльності соціального педагога. *Електронна бібліотека*. 8 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/983/1.pdf> (дата звернення: 29.04.2024).

Бурмінова В.А.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка*

Котломанітова Г.О.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри соціальної роботи, реабілітації та повоєнної адаптації
Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка*

ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МЕНЕДЖМЕНТІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Анотація. *Автори статті висвітлюють проєктні технології як один із засобів ефективної організації волонтерського руху та діяльності з волонтерами. На основі аналізу науково-теоретичних досліджень та практичного досвіду відзначено, що волонтерська діяльність є однією зі складових фахової соціальної і соціально-педагогічної роботи. Ефективному менеджменту розвитку волонтерства сприяє проєктування, втілення соціальних проєктів. Проєкти у соціальній роботі систематизують і технологізують діяльність, спрямовану на досягнення конкретних цілей, сприяють конструктивному вирішенню соціальних завдань й зумовлюють позитивні соціальні зміни. Автори розкрили власний досвід використання проєктних технологій в процесі менеджменту волонтерської діяльності на базі створення й функціонування громадської організації. Наголошено на важливості комплексності, поетапності та чіткій структурованості впровадження проєктів при реалізації волонтерських програм.*

Ключові слова: *волонтер, волонтерська діяльність, проєкт, проєктні технології, менеджмент, фахівець соціальної сфери.*